

“ ಶ್ರೀಪತಿವರ್ಣನದೋ ನಃ ”

ಶ್ರೀಹರಿದಾಸಭಾರತಿ

(ಶ್ರೀಹರಿದಾಸಸಾಹಿತ್ಯಪ್ರಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ)

ಸಂಪುಟ ೧ ★ ಶ್ರೀ ವಿಕೃತಿ—ಮಾರ್ಗಶಿರ ಶು. ೧೦ ★ ಸಂಚಿಕೆ ೨

ವಾ. ಚಂದಾ

೨

ರೂಪಾಯಿ

ಜಿಣಿ ಪ್ರತಿ:

೨೨

ಅಣಗಳು

ಶ್ರೀ ಪುರಂದರದಾಸಾರ್ಯರು

“ಗೋವಿಂದ ನಿನ್ನ ನಂದ! ಸಾಧನಸಕಲವು ನಿನ್ನ ನಂದ!”

ಸಂಪಾದಕರು: ಶ್ರೀಹರಿದಾಸರತ್ನಂ ಗೋಪಾಲದಾಸರು

ವಿಷಯಾನುಕ್ರಮಣಿಕೆ

ಮಂಗಳಾಚರಣೆ	೧
ಸುಲಭಹರಿ	ಶ್ರೀ ಮಂ. ಶಾ. ಸಂ. ಜಿ. ಕೆ. ಪಾಂಡುರಂಗಿಯವರು ೨
ಸಂಪಾದಕೀಯ	ಸಂಪಾದಕರು ೩
ಸದ್ಯದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತು ಹರಿದಾಸಸಾಹಿತ್ಯ	ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭೀಷಣರಾವ್ ಬಿ. ಎ. ಪ್ಲೀಡರ್, ದಾವಣಗೆರೆ ೧೨
ಹರಿದಾಸರ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸೇವೆ	ಶ್ರೀ ಎಂ. ರಾಮರಾಯರು ಸಂಪಾದಕರು, 'ಸುಬೋಧ' ೨೨
ಮಾರಮಣನ ತೋರೋ	ಶ್ರೀ ವೇಣುಗೋಪಾಲವಿಠಲದಾಸರವರು ೨೬
ತತ್ವಸುವಾಲಿ	ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಜಗನ್ನಾಥದಾಸರವರು ೧

“ತತ್ವಸುವಾಲಿ” ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ

ಶ್ರೀ ಜಗನ್ನಾಥದಾಸಾರ್ಯರಿಂದ ಪ್ರಣೀತವಾದ ತತ್ವಸುವಾಲಿಯನ್ನು ನಿತ್ಯಪಾರಾಯಣಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲಿಸುವಂತೆ ಬೇರೆ ಪುಸ್ತಕವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳಲು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿದ ಭಕ್ತರ ಮಾತಿನಂತೆ ಹಿಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ದನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿ ಅಚ್ಚುಮಾಡಿರುವುದಲ್ಲದೆ ಪುಟಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಅಲ್ಲದೆ ಹಿಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಗಿಂತ ಈ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ೪ ಪುಟಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

—ಸಂ.

“ಶ್ರೀಪತಿರ್ಮಾನದೋ ನಃ”

ಶ್ರೀಹರಿದಾಸಭಾರತಿ

[ಶ್ರೀಹರಿದಾಸಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಮೀಸಲಾದ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ]

ಪವಮಾನಮತಪಿಡಿದು ನಿನ್ನ ಶ್ರವಣ ಮಾ-

ಡುವರ ಸಂಗ ಪಾಲಿಸು ವಿಜಯವಿಠಲ ವಲಿದು

ಸಂಪುಟ }
೧

ಶ್ರೀ ವಿಕೃತಿ-ಮಾರ್ಗಶಿರ
(ಡಿಸೆಂಬರ್ ೧೯೫೦)

{ ಸಂಚಿಕೆ
೨

ಮಂಗಳಾಚರಣೆ

ರಾಗ-ಬೇಹಾಗ್ ಆದಿತಾಳ.

ಅವನೇ ಧನ್ಯನಲಾ! ಜಗದೊಳ-

ಗವನೇ ಮಾನ್ಯನಲಾ!

||ವ||

ಆತ್ಮೇತರಸಂಸ್ಕೃತಿಯೊಳಗಿದ್ದರು

ಸ್ವಾತ್ಮಲಾಭಸಿದ್ಧಿಯ ಸಾಧಿಸಿದಂ- ಧವನೇ ಧನ್ಯನಲಾ! ೧

ಅವಪರಿಯಲಿಂದಾದರು ತನ್ನಯ

ಭಾವಶುದ್ಧಿಯಲಿ ಭಗವತ್ಪರನಾ- ದವನೇ ಧನ್ಯನಲಾ! ೨

ಶ್ರೀದವಿಠಲನ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕರಿಸಿ

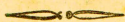
ಸಾಧುಸೇವ್ಯಚಿತ್ತು ಖಮಯನಾದಂ- ಧವನೇ ಧನ್ಯನಲಾ! ೩

ಸುಲಭ ಹರಿ

ಬರೆದವರು:

ಶ್ರೀ ಮ. ಶಾ. ಸಂ. ಜಿ. ಕೆ. ಪಾಂಡುರಂಗಿಯವರು

ದ್ವೈತವೇದಾಂತ ವಿದ್ವಾಂಸರು, ಧಾರವಾಡ

“ಸುಲಭನೋ ಹರಿ ತನ್ನವರನರಗಳಿಗೆ ಬಿಟ್ಟುಗಲನೋ ರಮಾಧವ
ನೊಲಿಸಲರಿಯದೆ ಪಾಮರರು ಬಳಲುವರು ಭವದೊಳಗೆ”

—“ಹರಿಕಥಾಮೃತಸಾರ”

ಈ ನುಡಿಯು ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸಾರುತ್ತದೆ. ಮಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ
ಬೋಧಪ್ರದವಾಗಿದೆ. ಅಗಾಧಜ್ಞಾನಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಜಗನ್ನಾಥದಾಸರವರ
ಅನುಭವದ ನುಡಿಯಿದು. ಆದರೆ ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಇದರ ಅರ್ಥ ಗೊತ್ತಿದೆ?

ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಮೊದಲಿನಕಾಲದ ಮಾತು ಬೇರೆ ಆಗಿದ್ದಿತು. ಆಗ
ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸಾಧನ ಜೀವಗಳನ್ನೇ ಶ್ರೀಹರಿಯು ಈ ಭರತಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ
ತರುತ್ತಿದ್ದನೋ ಏನೋ ಎನ್ನುವಂತೆ ಇದ್ದಿತು. ಗಾವುದ ಗಾವುದ ದಾಟು
ವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ತೇಜಸ್ವಿಗಳಾದ ಭಗವದ್ಭಕ್ತರಿಗೆ ತಲೆಬಾಗಿಬೇಕಾಗಿದ್ದಿತು.
ಅವರುನುಡಿದ ಮಾತುಗಳು ಹುಸಿ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಿರಿಯ ಕಾರಣವಿಲ್ಲದೆ
ಅವರ ಬಾಯಿಂದ ಶಾಪ ಅಥವಾ ಅನುಗ್ರಹದ ಯಾವದೇ ಮಾತೂ ಬರು
ತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಶಾಂತರೂ ಸಮಚಿತ್ತರೂ ಇರುತ್ತಿದ್ದರವರು. ಜೀವನದ ಸಕ್ತ
ವಾದ ಅನುಭವ ಅವರಲ್ಲಿ ಒಡೆದು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮೂಲ
ವಾದ ಶ್ರೀಹರಿತತ್ವದಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ತೃಪ್ತರಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಉಪ
ದೇಶಗಳಿಂದ ಜನರ ತಲೆಯಲ್ಲಿಯ ಕಿಲುಬನ್ನು ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಪರ
ಮಾತ್ಮನ ದಾರಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಲಿದ್ದರು. ಈ ರೀತಿಯ ಉತ್ತಮ
ಪಂಡಿತರೂ ಹರಿದಾಸರೂ ನೆನಪಿಗೆ ಬಂದೊಡನೆಯೇ ಸುಮಧ್ವವಿಜಯದ
ದಿಗ್ಗಜನೆಯ ಸರ್ಗದ.

ಪಾದ್ಯೈಃ ಪುನಂತಃ ಸೃಧಿವೀಂ ದರ್ಶಯಂತೋ ಹರೇಃ ಪದಂ|
ಧೂತದುಸ್ಸಮಯಧ್ವಂತಾ ಆದಿತ್ಯಾ ಇವ ಗಾಂ ಗತಾಃ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯವು ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಸುಳಿಯದೇ ಹೋಗದು. ಇಂತಹ ಉತ್ತಮರ ಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ರತ್ನದಂತಿರುವ ಶ್ರೀಜಗನ್ನಾಥದಾಸರು ಮೇಲಿನ ನುಡಿಯನ್ನು ಅಡಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಆಶ್ಚರ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ, ಹುಸಿಯೂ ಇಲ್ಲ.

ಆದರೆ ಈಗಿನ ಜನರಿಗೆ ಆ ಮಾತಿನ ಅರ್ಥವಾಗುವಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ತೊಡಕುಗಳಿವೆ. ಇವರು ಈ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ತೀವ್ರ ಆಲೋಚನೆ (Serious thinking) ಮಾಡಲೇ ಹೊರಡುವುದಿಲ್ಲ. ಬಹುಭಾಗ ಜನರಿಗೆ ಅನಾಸ್ಥೆಯೇ ಹೆಚ್ಚು. ಕೇವಲ ಖ್ಯಾತಿಕಾಮಿಗಳಾಗಿ ಮುಂದೆ ಬರುವವರು ಕೆಲವರು. ಪರಮಾರ್ಥವಾಗಿ ಆಸಕ್ತಿ (Inclination) ಇರುವುದು ಸ್ವಲ್ಪ ಜನರಿಗೆ ಮಾತ್ರ. ಬಹುಜನರು ಹೊಟ್ಟೆಬಟ್ಟೆಯ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿಯೇ ಹಣ್ಣಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೂ ಮೇಲೆ ಅನುಕೂಲವಿರುವವರು ಕೀರ್ತಿ, ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ, ಆಡಂಬರದ ತತ್ವಗಳ ನೆಳವಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಬೀಳುತ್ತಾರೆ. ಒಬ್ಬರಾದರೂ ಶಾಂತವಾಗಿ ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ವಿಮರ್ಶಾಪೂರ್ವಕ ನಿರ್ಣಯ ಕೈಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವರು ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೂ, ಅದರಂತೆ ನಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಅವರಿಗೆ. ಒಬ್ಬರಮೇಲೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಹೊರಿಸುವ ಬೇಜನಾಬ್ದಾರಿಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಮೀಸಲಿರುವ ಕೆಲಜನರು ಸಹ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆಗೆಯುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವಿಷಯಲೋಲುಪತೆ ಸರ್ವತ್ರ ಸರ್ವದಾ ಹಬ್ಬಿ ಬೇರು ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಇದು ಶ್ರೀ ಹರಿಯ ಕಡೆಗೆ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಹೋಗಗೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದು ಶಾಂತಿ, ಭೂತದಯೆ, ಪ್ರೇರಿತವಾದ ಕರ್ತವ್ಯನಿಷ್ಠೆ ಇವುಗಳನ್ನೂ ನಾಶಗೊಳಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ವ್ಯಾಪಕವಾದ ದುರಾಚಾರದ ಹಾಹಾಕಾರವೇ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ. ಯಾರನ್ನೂ ತೆಗಳು ವ ಸಂಕಲ್ಪದಿಂದ ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸತ್ಯವನ್ನು ಬಚ್ಚಿಡುವ ಅಪರಾಧಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗಬಾರದೆಂದು ಹವಣಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈಗಿನ ಕಾಲದ ಮತ್ತೊಂದು ವಿಶೇಷವೆಂದರೆ ಸಂಪರ್ಕಸಾಧನಗಳ ಹೆಚ್ಚಳ. ಇದರಿಂದ ಅನೇಕ ಸಂಪರ್ಕ

ಗಳೂ ಸಂಸರ್ಗಗಳೂ ಏರ್ಪಟ್ಟವೆ. ಆದರೆ ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ನಮಗೆ ದುಸ್ಸಂಗವೂ ವಿಷಯಸಿಪಾಸೆಯೂ ಹೆಚ್ಚಿವೆಯಲ್ಲದೆ ಬೇರೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಸತ್ಸಹವಾಸ ಎಂದಿಗೋ ಕಡಿಮೆಹೋಗಿದೆ. | ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆಹ ಹೆಚ್ಚಿನಹಾಸಿ ಎಂದರೆ ತಪಸ್ವಿನುಹಾವುರುಷರ ಅಭಾವ. ಈ ಅಲ್ಪ ಕಾಲಖಂಡದಲ್ಲಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಆದ ಮಾಯಲಾರದ ಗಾಯವೆಂದರೆ ಇದು. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆಂದಿಗೂ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಒಂದಾದರೂ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾದರೂ ಮಹಾನುಭಾವರು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಮನಸ್ಸು ಸೆಳೆಯಬಲ್ಲ ಅಗಾಧಮಹಿಮರು ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಆಸ್ತಿತ್ವ ಭಾವನೆಯ ಜ್ಯೋತಿಯು ನಂದದೇ ಬೆಳಗಿಬಂದಿತು. ಅಂತೆಯೇ ಇದುವ ರೇವಿಗೂ ಜನರಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಧರ್ಮದಬಗ್ಗೆ ಅಭಿರುಚಿಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ತಾಳೆ ಇದೆ. ಆದರೆ ಭರತಭೂಮಿಯ ದುರ್ದೈವ ಇಂದು ಫಲಿಸಿದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಒಬ್ಬರಾದರೂ ಶಾಪಾನುಗ್ರಹಸಮರ್ಥರೂ ದೇವರ ವಿಷಯವನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆಕಂಡು ತೋರಿಸುವವರೂ ಇಲ್ಲವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತಹವರು ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಜನತೆಯನ್ನು ಧರ್ಮದಕಡೆಗೆ ಒಲಿಸಲು ಸುಲಭವಾಗುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಮರೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರು! ಆದರೆ ನಾವೇ ದುರ್ದೈವಶಾಲಿಗಳಾದುದರಿಂದ ಅವರಿಂದ ನಮಗೆ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲವಾಗಿದೆ.

ಸುದೈವದಿಂದ ಅಂತಹ ಮಹಾನುಭಾವರಾದ ದಾಸರಾಯರೇ ಮೊದಲಾದವರ ಕೃತಿಗಳೂ, ನುಡಿಗಳೂ, ಗ್ರಂಥಗಳೂ ಇಂದಿಗೂ ಇವೆ. ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಗ್ರಂಥರೂಪದಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಅದರಿಂದ ಆಗುವಷ್ಟು ಲಾಭವನ್ನು ಕೂಡಲೇ ದೊರಕಿಸಲು ತವಕ ಪಡಬೇಕಾಗುವುದು. ಈ ದೆಶೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯು ಉದಯ ಹೊಂದಿ ದೊಡ್ಡ ಹೊಣೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತು ಉಪಕಾರ ಮಾಡಲಣಿಯಾಗಿದೆಯನ್ನಬಹುದು. ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಅಪಾರವಾಗಿ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಿದೆ. ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನ್ನು ನೆನೆಯುತ್ತ ಮುನ್ನುಗ್ಗುವುದೊಂದೇ ಉಪಾಯ.

ಇನ್ನು ಸಾಧಕರ ಮುಂದೆ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನಿಡಲು ಬಯಸುವೆನು. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ, ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ಪದ ಪದ್ಯಗಳನ್ನೂ ಓದಿದವರಿಗೆ ಸಹ

ಕಾಶ್ವತನಾದುದರ ವಿಷಯಕ್ಕೆ (ಮೋಕ್ಷದ ವಿಷಯಕ್ಕೆ) ನಿಶ್ಚಲವಾದ ನಂಬಿಕೆ ಇರುತ್ತಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಸತ್ತವರು ಯಾರೋ ಬದುಕಿದವರು ಯಾರೋ ಎಂದು ನುಡಿಯುತ್ತಿರುವವರೇ ಬಹಳ. ಇದರಿಂದ ಅವತ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅದೆಷ್ಟೋ ನ್ಯೂನತೆಗಳು ಎದ್ದು ಕಾಣುವುವು. ಈ ರೀತಿಯ ಮನಃಸ್ಥಿತಿಗೆ ದೃಢವಾದ ತತ್ವನಿಶ್ಚಯ ಇಲ್ಲದಿರುವುದೇ ಮೂಲಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಚೆನ್ನಾಗಿ ವಿಮರ್ಶಪೂರ್ವಕ ಸಚ್ಚಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಗುರುಗಳಿಂದ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದು ಸ್ವಯಂ ನಿರ್ವಿಕಾರಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಸಾಧಕ ಚಾಧಕ ಯುಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಅನುಸಂಧಾನಮಾಡಿ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಚಿಂತನೆಗೆ ಸಿದ್ಧನಾಗಬೇಕು. ಇಷ್ಟು ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ, ಶ್ರೀಹರಿಯ ನಾಮವು ನಾಲಿಗೆ ತುಟಿಗಳ ಮೇಲೆ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಮನಸ್ಸು ಹರಿಯುವುದೇ ಬೇರೆ ಕಡೆ. ಮನಸ್ಸಿನ ಸ್ವಭಾವವೇ ಹಾಗೆ ಆಗಿಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಯಃ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅನುಭವದ ಮಾತು. ದೇವರ ಪೂಜೆಗೆ ಕುಳಿತಿರಲಿ, ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆ ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿ, ಮನಸ್ಸು ಮಾತ್ರ ಬೇರೆ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳ ಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಸಾಧಕರಿಗೆ ಬಲು ದುಷ್ಟಿನ್ನೆ. ಪ್ರಯಾಸದಿಂದಾದರೂ ಆರಂಭದ ವಿಪತ್ತನ್ನು ದಾಟಲು ಅಭ್ಯಸಿಸಬೇಕು. ಅನಂತರ ಸಕಲ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಎಸಗುವಾಗಲೂ ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು ಕರ್ತಾ, ಕಾರಯಿತಾ, ಭೋಕ್ತಾ, ಭೋಜಯಿತಾ ಸದಾ ಸ್ವಾಮೀ, ಅಂತರ್ಯಾಮೀ ಎಂದು ನೆನೆಯುತ್ತಾ ಸಾಗಬೇಕು. ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ತನ್ನ ಆಗುಹೋಗುಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತಲಿರಬೇಕು. ಆಗ ತಿಳಿಯುತ್ತ ಹೋಗುವುದು ದೇವರ ಮಹಿಮೆ. ಹೆಜ್ಜೆಹೆಜ್ಜೆಗೆ ಶ್ರೀಹರಿಯು ತನ್ನ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ದಯೆ ತೋರುತ್ತಲಿರುವನು ಎಂಬುದು ಹೊಳೆಯುವುದು. ತಾನು ದೇವರ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ—ತೀರ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ—ಸಾಗುತ್ತಲಿರುವೆನೆಂದು ಮನವರಕೆ ಆಗುವುದು. ಇಂತಹ ಭಕ್ತನಿಗೆ—ಹರಿದಾಸನಿಗೆ ತೀಘ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ಶ್ರೀಹರಿಯು ಒಲಿಯುವನು. ಆಗ “ಸುಲಭನೇ ಹರಿ....” ಪದ್ಯದ ಪರಮಾರ್ಥವು ಗೋಚರವಾಗುವುದು. ಪದ್ಯದ ಸತ್ಯತೆಯು—ಸರ್ವಾಂಗಗಳಲ್ಲಿಯ ಸರ್ವಪ್ರಕಾರದ ಸತ್ಯತೆಯು—ತುಂಬಿ ತುಳುಕುವ ಸತ್ಯತೆಯು

ಅನುಭವಕ್ಕೆ ನಿಲುಕುವುದು. ಆಗ ಪದ್ಯವು ಅನುಭವದ ಮಾತಾಗುವುದು. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಶ್ರೀ ಹರಿದಾಸವೃಂದವೇ ಸಾಕ್ಷಿ.

ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಮಾತಿನ ಕಡೆಗೆ ವಾಚಕರ ಲಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ಸೆಳೆಯದೇ ಮುಗಿಸಲಾರೆ. ಕೆಲವು ಜನರು ಅನುಚಿತವಾಗಿ ಅಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಗಿ ದಾಸಕೂಟ, ವ್ಯಾಸಕೂಟ ಎಂದು ಭೇದಭಾವ ಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದುಂಟು. ಎಷ್ಟೋ ಸಾರಿ ಇದು ಒರೆಗೆ ನಿಲ್ಲಲು ಅಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಕುಪ್ಪಳಿಸಿಹೋಗಿದ್ದರೂ ಇನ್ನೂ ಕೆಲಜನರು ಇದನ್ನು ನಂಬುವವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇದು ತೀರ ನಿಂದ್ಯವಾದುದು ಅಕ್ಷಮ್ಯವಾದುದು. ಹಿರಿಯ ಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ: ಭಗವದ್ಭಕ್ತರಿಗೆ, ಭಗವಂತನಿಗೆ, ವೇದಗಳಿಗೆ, ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಿಗೆ ದ್ರೋಹ ಬಗೆಯುತ್ತದೆ ಈ ವಾದ. ವಿವೇಕಿಗಳು ಯಾರೂ ಇದನ್ನು ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸಲಾರರು. ದಾಸಸಂಪ್ರದಾಯದ ಪ್ರವರ್ತಕರೆನಿಸುವ ಶ್ರೀನರಹರಿತೀರ್ಥರು, ಶ್ರೀ ಶ್ರೀಪಾದರಾಯರು, ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಯರು ಮುಂತಾದವರಲ್ಲಿ ಎರಡರದೂ ಮಧುರಸಂಗಮವನ್ನು ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಅಂದಮೇಲೆ ಕುಚೋದ್ಯಗಾರರ ಕಲ್ಪನೆಯಾದ ಈ ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆಗೆ ಯಾವ ಅರ್ಥವಿದೆ? ನಿಜವಾದ ದಾಸನಾಗುವವನು ಭಕ್ತಿಯ ಪರಾಕಾಷ್ಠೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕಾಗುವದು. ಇದು ಮೈಗೂಡಬೇಕಾದರೆ ಶಾಸ್ತ್ರಶ್ರವಣ ಮನನಗಳಿಂದಲ್ಲದೇ ಬೇರೆ ಯಾವುದರಿಂದ ಸಾಧ್ಯ? ಈ ಮಾತನ್ನು ಅನೇಕ ರೀತಿಯಿಂದ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿ ತಿಳಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದು ಈ ಲೇಖನದ ಉದ್ದೇಶವಲ್ಲ. ಸಾಧಕ ಠಾದವರು ಈ ಬಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡು ಒದ್ದಾಡಿ ಅನರ್ಥ ಸ್ಥಡೆಯದಿರಲಿ ಎಂದು ಎಚ್ಚರಿಸುವುದಕ್ಕಷ್ಟೇ ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಂಪಾದಕರು ಹಾಗೂ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರೂ ಇತ್ತಗಮನ ಕೊಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಅವರಿಗೆ ತೊಂದರೆ ತಪ್ಪುವದಲ್ಲದೇ ಶ್ರೇಯಸ್ಸು ಕಟ್ಟಿಟ್ಟದ್ದು.

ಕೆಲವರಿಗಾದರೂ ಶ್ರೀಕುರಿಯ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಲು ಹೆಚ್ಚಿದರೆ ಲೇಖನದ ನನ್ನ ಈ ಪ್ರಯಾಸ ಸಫಲವೆಂದು ತಿಳಿಯುವೆನು. ಮತ್ತು ಅದರಂತೆ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಸುಬುದ್ಧಿಯನ್ನಿತ್ತು ದರ್ಶನ ಕೊಟ್ಟು ಒಲಿಯಲೆಂದು ದಯಾಘನನಾದ ಶ್ರೀಹರಿಯಲ್ಲಿ ಅನನ್ಯಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನಿರಂತರ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವೆನು.

ಶ್ರೀಹರಿದಾಸಕೂಟ

ದಾಸ ಎಂದರೆ ಸೇವಕ. ಹೀಗೆಂದೊಡನೆಯೇ ಯಾರ? ಎಂತ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದೇ ಬರುತ್ತೆ. ಜೀವನಿಗೆ ಸುಖ ಮಾತ್ರ ಬೇಕು. ದುಃಖವು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಬೇಡ ಎಂಬಾಶೆ ಇದ್ದೇ ಇರುವುದರಿಂದ, ಯಾವಾತನ ಸೇವಕ ನಾದರೆ ಸಂಸಾರಬಂಧನ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಿ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಸುಖ ಮಾತ್ರ ಅನುಭವಿಸಬಹುದೋ ಆತನ ಸೇವಕತನವನ್ನು ಆಸೇಕ್ಷೆಮಾಡದೆ ಕಂಡ ಕಂಡವರ ಸೇವೆಯನ್ನು ಯಾರು ತಾನೆ ಮಾಡಲು ಒಪ್ಪುವರು? ಅದುದ ರಿಂದ ಯಾರ? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವ ಮುಂಚೆ, ನಿಶ್ಚಿತತತ್ವಜ್ಞರ ಮತ್ತು ಸಕಲ ಶ್ರುತಿ ಸ್ಮೃತಿಗಳ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಹೃದಯವನ್ನು ಬಲ್ಲವರ ಉಪದೇಶವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಶರಣುಹೊಗಬೇಕಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಮಾರ್ಗವಿಲ್ಲ. ಹರಿದಾಸರೆಂದು ರೂಢಿನಾಮ ಉಚ್ಛವರೆಲ್ಲಾ ಹರಿದಾಸಪ್ರಭುಗಳಾದ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದರ ಉಪಸೇಶಮಾತ್ರ ಶರಣರಾದುದ ರಿಂದ ಆ ಭಗವತ್ಪಾದರ ವಾಕ್ಯವೇ ನಮಗೆ ದಿಕ್ಕು. ದ್ವಾದಶಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಆ ಪ್ರಭುಗಳು ಅಪ್ಪಣೆಕೊಡಿಸಿದ ಮಾತೆಂದರೆ “ಹರೀವ ಪರೋ ಹರೀವ ಗುರುಹರೀವ ಜಗತ್ತಿತ್ಯಮಾತ್ಮಗತಿಃ” ಹರಿಯೇ ಸಕಲ ದೇವೋತ್ತಮ, ಜಗದಾದಿಗುರುವು ಶ್ರೀಹರಿಯು. ಸಕಲ ಜಗತ್ತಿನ ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತ ಆತನೇ ಅದಕಾರಣ ತಂದೆ. ಪಾಲಕನಾದಕಾರಣ ತಾಯಿ. ಶರಣ್ಯನಾದ ಕಾರಣ ಆತನೇ ಗತಿ, ಎಂದು. ಈಗ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಉತ್ತರ ಹರಿಯ ಎಂತ. ದಾಸ ಎಂದರೆ ‘ಹರಿದಾಸ’ ಎಂದಾಯ್ತು.

ಇನ್ನು ‘ಕೂಟ’ ಎಂದರೆ ರಾಶಿ. ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿ ‘ಹರಿಜಾಸಕೂಟ’. ಜೀವರಾಶಿಗಳು ಅನಂತವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಹರಿದಾಸಕೂಟಕ್ಕೆ ಅಂತ ವಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಸಿದ್ಧವಾಯ್ತು.

ಎಲ್ಲ ಜೀವರೂ ಹರಿದಾಸಕೂಟದಲ್ಲಿರುವವರೇ ಏನು? ಎಂದರೆ ಸ್ವರೂಪದಿಂದಲೇ ಯಾರೂ ಹರಿಭಕ್ತರೋ ಅವರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಈ ಗುಂಪಿ ನವರೆಂದು ಭಾವಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಾಕ್ಕಾಡಂಬರವು ಇಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದುದಿಲ್ಲವಷ್ಟೆ!

ಈ ಮಧ್ಯೆ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಒಂದು ಚರ್ಚೆ ತರಲೇಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದೇ “ವ್ಯಾಸಕೂಟ” ಎಂಬುದೊಂದುಂಟು ಎಂಬುವರ ವಾದ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ನಂಬಿಕೊಂಡಿರುವವರ ಹುಚ್ಚು ಬಿಡಿಸಬೇಕಾದುದೂ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಚರ್ಚೆ ಅನಿವಾರ್ಯವೆನ್ನಬೇಕಾಯ್ತು.

“ವ್ಯಾಸ” ಎಂಬ ವಿಶೇಷಣರಹಿತವಾದ ಪದವು ಸೂತ್ರಕಾರರಾದ ಶ್ರೀಬಾದರಾಯಣದೇವನಲ್ಲಿಯೇ ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿದೆ. ಆತ ನಿರುವುದು ಒಬ್ಬ. ಕೂಟಶಬ್ದವು ರಾಶಿನಾಚಕವೆಂದಮೇಲೆ ಒಬ್ಬನನ್ನು ಹೇಗಿಟ್ಟರೂ ರಾಶಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲವೇ?

ಬಹುದಿನಗಳಿಂದ ಬಂದ ಮಾತನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡುವುದು ಹೇಗೆ? ಅನ್ನುತ್ತಾ ಕೆಲವರು ಬೇರೆ ಕ್ರಮದಿಂದ ಅರ್ಥ ಹೇಳಿಬಿಡುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನು ತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಅರ್ಥವೆಂದರೆ ವ್ಯಾಸಕೃತ ಸಾಹಿತ್ಯ (ಶಾಸ್ತ್ರ) ಜ್ಞರು ವ್ಯಾಸಕೂಟದವರು, ದಾಸಕೃತ ಸಾಹಿತ್ಯಜ್ಞರು ದಾಸಕೂಟದವರು, ಎಂದು. ಹೀಗೆಂದರೆ ಹರಿಭಕ್ತರಲ್ಲೇ ಎರಡು ಗುಂಪು; ವ್ಯಾಸಕೂಟದವರಿಗೆ ದಾಸಸಾಹಿತ್ಯ ಬೇಡ, ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗೆ ವ್ಯಾಸಸಾಹಿತ್ಯ ಬೇಡ ಎಂದಾಯ್ತು. ಹರಿಭಕ್ತರಲ್ಲೇ ಒಂದು ಗುಂಪಿಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತಶಾಸ್ತ್ರದಿಂದ ಗತಿ, ಇನ್ನೊಂ ದಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡಸಾಹಿತ್ಯದಿಂದ ಗತಿ ಎನ್ನಬೇಕಾಯ್ತು ಇದು ಶಾಸ್ತ್ರಜನ್ಯ ಜ್ಞಾನಿಗಳು ಒಪ್ಪದ ಮಾತು.

ಶ್ರೀನಾರಾಯಣನು ಶೃತಿಮಾತ್ರಗಮ್ಯ. ಇತಿಹಾಸ, ಪುರಾಣ ಇವು ಗಳ ಯಥಾರ್ಥ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಶೃತಿಯ ಹೃದಯವನ್ನು ಅರಿಯಬೇಕು ಎಂದವುಣಿಯಿದೆ. ಹೀಗೆಂದಮೇಲೆ ಶಾಸ್ತ್ರ ಓದದೆ ಗತಿಯಿಲ್ಲವೆಂದ ಹಾಗಾಯ್ತು. ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಾದರೋ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲದೆ ಯಥಾರ್ಥ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬಾಕಿಯವರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವೇ ಗತಿಕಾಣಿಸಿಬಿಡು ತ್ತೆಂದರೆ ಸೂತ್ರಕಾರರ ಮಾತಿಗೆ ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಹೇಳ

ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಭಾಷ್ಯಕಾರರೂ ಅದನ್ನೇ ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸುತ್ತಾ ಸ್ವಶಾಖಾಭ್ಯಯನ
ವಾದರೂ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರ
ಯಾಗಲಾರ. ಬರೇ ಅಧ್ಯಯನವೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಸಾಕೆಂದರೆ ಅದರ
ಅರ್ಥಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದೆ ಉಪಾಸನೆ ಇಲ್ಲ. ಉಪಾಸನೆಯಿಲ್ಲದೆ ಹರಿಗಮ್ಯನಲ್ಲ.
ಅಂದಮೇಲೆ ದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾತ್ರ ಜನ್ಮಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಗತಿದಾಯಕ
ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಒತ್ತಿಹೇಳಿದ್ದಾಯ್ತು. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು “ಶಾಸ್ತ್ರ
ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದೇನೆ ಹರಿಯನ್ನು ಕುಣಿಸಿಬಿಡುವೆವು” ಎಂಬ ಗುಂಪು ಮುಖ್ಯ
ವಾಗಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದುದು ಅವಶ್ಯಕ. ಪ್ರಥಮ ಬಾರಿ ಆಪರೋಕ್ಷ
ಜ್ಞಾನಸಂಪಾದನೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಈ ಮೇಲಿನ ನಿಯಮ.

ಇನ್ನು ದಾಸರ ಕನ್ನಡಸಾಹಿತ್ಯದ ಗೊಡವೆ ನಮಗೇಕೆ? ಅದು
ಅಜ್ಜರಿಗೆ ಮಾತ್ರ, ಅದು ನಮ್ಮನ್ನು ಎಳ್ಳಷ್ಟೂ ಮುಂದರಿಸಲಾರದು,
ಕನ್ನಡಭಾಷೆಯಾದುದರಿಂದ ಮೈಲಿಗೆ, ಎನ್ನುವ ಗುಂಪಿನ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ
ವಿಾಸಲಾದ ಕೆಲವು ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆಯದಿದ್ದರೆ ಈ ಲೇಖನದ ಉದ್ದೇಶ
ಪೂರ್ಣವಾಗಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ, ಅಷ್ಟೇ! ಮುಂದೆ ಬರೆಯಲ್ಪಡುವ
ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ನಿಷ್ಕಪಟಭಾವದಿಂದ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ “ವ್ಯಾಸಕೂಟ”
ವೆಂದು ಅನ್ನುವುದು ಯಾವುದೋ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಗುಂಪಿನ
ನಿಂದೆಗಾಗಿ ಯಾರೋ ಕೆಲವರು ಕಬ್ಬಿನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅಂದುದು
ಎಂದು ಅರ್ಥವಾಗದಿರಲಾರದು.

ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದರು ಜಗಜ್ಜನ್ಮಾದಿ ಕಾರಣನಾದ
ಶ್ರೀನಾರಾಯಣನ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕೃಷ್ಣರು. ಇಂದಿಗೂ ಬದರಿಕಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ
ಶ್ರೀಬಾದರಾಯಣಪ್ರಭುವಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು
ಮಧ್ಯಮತದವರಿಗೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿದ ವಿಷಯ. ಅವರ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕೃಷ್ಣರಾದ
ನರಹಂತೀರ್ಥರೇ ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ, ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಹೃದಯವನ್ನು
ಹೊರಗೆಡಹುವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಪ್ರಥಮತಃ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದವರು. ಪ್ರಾಕೃತ
ಭಾಷೆಯಿಂದ ಸ್ತುತಿಮಾಡಿದರೂ ಶ್ರೀಹರಿಯು ಅನುಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾನೆಂಬ
ಶಾಸ್ತ್ರದ ಮಾತುಗಳು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಯದೆ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತೇನು?
ಇವರನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀಪಾದರಾಯರು, ಶ್ರೀ ವ್ಯಾಸರಾಯರು,

ಶ್ರೀ ವಾದಿರಾಜರು, ಶ್ರೀ ಮಂತ್ರಾಲಯಗುರುಗಳು, ಶ್ರೀ ವ್ಯಾಸತತ್ವರು
ಮೊದಲಾದ ಸನ್ಯಾಸಿವರರು ಬಹು ಅರ್ಥಗಾಂಭೀರ್ಯವುಳ್ಳ ಶ್ರುತಿ, ಸ್ಮೃತಿಗಳ
ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ನುಡಿದರು. ಯಾವ ವಿದ್ವಾಂಸರಾಗಲಿ
ಮೂಲಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮಾತೃಭಾಷೆಯ ಸಹಾಯವಿಲ್ಲದೆ
ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಾರರು. ಆದಕಾರಣವೇ ಆ ಪೂಜ್ಯರು ನಮ್ಮ ಮಾತೃ
ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ (ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ) ಪದ, ಪದ್ಯ, ಸುಳಾದಿ, ಉಗಾಭೋಗ
ಮೊದಲಾದುವುಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದರು. ಅಂದಮೇಲೆ ಬಹುರ್ಥಗರ್ಭಿತವಾದ
ಮಾತುಗಳನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸುವವರ ಬಗ್ಗೆ ನಾವೇನು ಹೇಳಬೇಕೋ
ತಿಳಿಯದು. ಅಥವಾ ಆ ಪೂಜ್ಯರುಗಳನ್ನು ಹಂದಾಸರಲ್ಲವೆನ್ನುವುದಕ್ಕೆ
ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಬಯಸುವವನು ಸಿದ್ಧನಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಮಹನೀಯರ
ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿನ ಗುಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಿಳಿದಮೇಲೆ ಶಾಸ್ತ್ರವು
ಅತಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ತಿಳಿಯುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತದೆಂಬುದು ಹಂದಾಸರಾದ ಎಲ್ಲ
ಪಂಡಿತರೂ ಒಪ್ಪುವ ಮಾತು. ಇಂದಿಗೂ ಅಧಿಕಸಂಖ್ಯೆಯಿಂದ
ವಿದ್ವಾಂಸರುಗಳು “ದಾಸಸಾಹಿತ್ಯವು ಬಹು ವಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ಬೋಧಪ್ರದ
ವಾಗಿದೆ” ಎನ್ನುತ್ತ ಅವುಗಳನ್ನು ದೇವರ ಮುಂದೆ ಹಾಡಿ ನಲಿದಾಡುತ್ತಿರು
ವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಆದರೆ ಪರವಾದಿನಿಗ್ರಹಕ್ಕೆ ದಾಸಸಾಹಿತ್ಯವು
ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಎನ್ನಲಾಗದು. ಪರವಾದಿನಿಗ್ರಹಕ್ಕೆ ತರ್ಕವ್ಯಾಕರಣಾದಿ
ಷಡಂಗಗಳ ಜ್ಞಾನಪಾಟವವೇ ಗತಿಯೆನ್ನಬೇಕು. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

ಪೂರ್ವೋಕ್ತರಾದ ಹಂದಾಸಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ ಶ್ರೀ ಚಂದ್ರಿಕಾಚಾರ್ಯ
ರವರ ಅನುಯಾಯಿಗಳು ಶ್ರೀ ಪುರಂದರದಾಸರು. ಇವರಿಂದೀಚೆಯೇ
ಹಂದಾಸರೆಂಬ ರೂಢಿ ಬಂತು, ಎಂದು ಕೆಲವರೆನ್ನುತ್ತಾರೆ.
ಶ್ರೀನರಹರಿತೀರ್ಥ ಶ್ರೀಗಳವರೇ ಮೊದಲಾದವರು ಕಾಲವ್ಯಾನಕ್ಯನುಗುಣ
ವಾಗಿ ಪರವಾದಿನಿಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಅವತಾರ ಮಾಡಿದವರಾದಕಾರಣ
ದಿಂದಲೂ ಸಂಸ್ಕೃತ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದಲೂ
ಕನ್ನಡಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದ ಕೀರ್ತಿ ಅವರ ಪಾಲಿಗೆ ವಾಸಲಾಗಲಿಲ್ಲವೇ
ಹೊರತು ಪುರಂದರದಾಸರ ಕಾಲದಿಂದ ಮಾತ್ರ ಹಂದಾಸರೆಂಬ
ರೂಢಿ ಬಂತೆನ್ನಬೇಕೆನಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಶಾಸ್ತ್ರದ ಹೃದಯವನ್ನೇ ಬಿತ್ತರಿಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಜಗನ್ನಾತ್ಮನ ಸಾಹಿತ್ಯವೆಂದರಿತು ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ವ್ಯಾಸರಾಜರವರೇ ಶ್ರೀ ಪುರಂದರದಾಸರ ಕೃತಿಗಳಿಗೆ “ಪುರಂದರೋಪನಿಷತ್” ಎಂಬುದಾಗಿ ಮುಕ್ತಕಂಠದಿಂದ ನಾನುಕರಣ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂಬುದೂ ಎಲ್ಲರಿಗೆ ತಿಳಿದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಅಂದಮೇಲೆ ಈ ಉಪನಿಷತ್ತು-ನಾರದಾಂಶ ಶ್ರೀ ಪುರಂದರದಾಸರ ಉಪನಿಷತ್ತು-ನಮ್ಮಂತಹವರನ್ನು ಮುಂದರಿಸಲಾರದೇ? “ಕಂಗಳಿಗೆ ಹಬ್ಬವಾಯಿತಯ್ಯ - ಮಂಗಳಾತ್ಮಕ ಪುರಂದರದಾಸರನೆ ಕಂಡು” ಎಂದು ಹಿಗ್ಗಿದ ಶ್ರೀ ವ್ಯಾಸರಾಜರ ಸುಪ್ರೇಮಪಾತ್ರ ಶ್ರೀದಾಸರಾಜರ ಉಪನಿಷತ್ತು ಮೈಲಿಗೆ ಎನ್ನಬಹುದೇ? ಈ ದಾಸಾರ್ಯರ ನಿಷ್ಕಲ್ಮಷ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಸಾರುವಿಕೆಗೆ ಉದಾಹರಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಆ ಮಹಾನುಭಾವರ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನೇ ಬರೆದು “ವ್ಯಾಸಕೂಟ”ವೆಂಬುದು ಶಾಸ್ತ್ರದ ಸಮ್ಮತಿ ಉಳ್ಳದೋ ಅಲ್ಲವೋ ಎಂದು ವಾಚಕರೇ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲೆಂದು ಬಿಡುತ್ತೇನೆ.

“ಶ್ರುತಿಶಾಸ್ತ್ರ ಪುರಾಣ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಪಾಪವನೆ ಮಾಡಿದ್ದೆ ಸಾಕು” ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. “ಆಚಾರವಿಲ್ಲದ ನಾಲಿಗೆ ನಿನ್ನ ನೀಚ ಬುದ್ಧಿ ಬಿಡು ನಾಲಿಗೆ” ಎಂದರು. “ವರಮಧ್ವಶಾಸ್ತ್ರ ಓದುವುದು ಮಾಂಗಲ್ಯ” ಎಂದು ನುಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಭಾಗ್ಯ ಇದು ಭಾಗ್ಯ ಇದು ಭಾಗ್ಯವಯ್ಯ! ಪದುಮನಾಭನಪಾದ ಭಜನೆ ಸುಖವಯ್ಯ|| ಎನ್ನುವ ಪದದಲ್ಲಿ “ಮಧ್ವಮತ ಅಬ್ಧಿಯೊಳು ವಿನಾನಾಗಿರಬೇಕು” ಎಂದರವರು. ಹನುಮ, ಭೀಮ, ಮಧ್ವಮುನಿಯ ನೆನೆದು ಬದುಕಿರೋ|| ಎಂಬಲ್ಲಿ

“ಕಾಮಧೇನು ಚಿಂತಾಮಣಿ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷನಾದ ಸ್ವಾಮಿ
ಪ್ರೇಮದಿಂದಲಿ ನೆನೆಯುವವರ ಭಾಗ್ಯಕ್ಕೆಣೆಯುಂಟೆ
ಸಾಮಾನ್ಯನಲ್ಲವೋ ಈತ ಮೋಕ್ಷಾದಿ ಸಂಪದವಿಗಳಿಗೆ
ಆ ಮಹಾ ಅಪರೋಕ್ಷ ಜ್ಞಾನ ದಾರ್ಢ್ಯ ಭಕುತಿಯ ಕೊಡುವ”

ಎಂದು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮನಗಂಡಮೇಲೆ ಅದಾವ ವ್ಯಾಸಕೂಟ!!

ಸದ್ಯದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತು ಹರಿದಾಸಸಾಹಿತ್ಯ

ಲೇಖಕರು:

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭೀಮರಾವ್ ಬಿ. ಎ.

ಪ್ಲೀಡರ್, ದಾವಣಗೆರೆ.

ವಿಹಿತಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಫಲಾಸಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದೇ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಆಚರಿಸಿ ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಿಸುವುದೇ ಪರಮಧರ್ಮವೆಂದೂ, ತದ್ವಿರುದ್ಧವಾದುದೆಲ್ಲವೂ ಅಧರ್ಮವೆಂದೂ, ಧರ್ಮಾಚರಣೆಯೇ ಆತ್ಮಂತಿಕ ಶ್ರೇಯಸ್ಸಿಗೆ ಮುಖ್ಯಸಾಧನವೆಂದೂ, ಅಧರ್ಮಾಚರಣೆಯು ದುಃಖಸಾಧನವೆಂದೂ ಇದೇ ಸಕಲಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥವಿಮರ್ಶೆಯಿಂದ ಏರ್ಪಡುವ ನಿರ್ಣಯವೆಂದೂ ಜ್ಞಾನಿಗಳ ಉಪದೇಶವು. ಆದರೆ ಈಗ ಹೀಗೆ ಉಪದೇಶಿಸುವವರು ವಿರಳ; ಕೇಳುವವರಂತೂ ಇಲ್ಲವೆಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು. 'ಕಾಲ-ಮಹಿಮೆ' ಎಂಬೀ ಅರ್ಥಗರ್ಭಿತವಾದ ಎರಡು ಪದಗಳು, ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಕಾರಣವನ್ನು ಯಥಾರ್ಥವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸುತ್ತವೆ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಹೀಗಿದ್ದರೂ, ಪೂರ್ವಸಂಸ್ಕಾರಬಲದಿಂದ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಕಿಂಚಿತ್ ಶ್ರದ್ಧೆಯುಳ್ಳ ಕೆಲವರು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಾಣಬರುತ್ತಾರೆ. ಇವರಾದರೂ, ಪ್ರಾಚೀನರ ಉಪದೇಶದ ನಿಜವನ್ನು ತಿಳಿಯಲಾರದೆ ಲೋಕಪ್ರವಾಹಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕು, ದಿಕ್ಕುತೋಚದೇ, ತೇಲುತ್ತ ಮುಳುಗುತ್ತ ಸಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಹೇಳುವ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳಿದ್ದರೆ ಇಂತಹವರನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದಾಗಿದೆ.

ಈಗಿನ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಪಿಸಿರುವ ಆಲಾಪಗಳ ಸಾರಾಂಶ:—

ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಹಿತಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುವ ಕರ್ಮಗಳೇ ವಿಹಿತ ಕರ್ಮಗಳು. ಯಾವುದು ವಿಹಿತವೆಂಬುದನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನೂ ಸಂದರ್ಭ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನನುಸರಿಸಿ, ತಾನೇ ನಿರ್ಣಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎರ್ಪ ಮತ್ತು ಆಶ್ರಮಗಳಿಗೆ ಉಚಿತವೆಂದು ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಡುವ ಕರ್ಮಗಳೇ ವಿಹಿತಕರ್ಮಗಳಲ್ಲ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾದಿ ವರ್ಣಗಳು, ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಾದಿ ಆಶ್ರಮಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಧರ್ಮಗಳು, ಎಂಬೀ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು,

(ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯೋಗ್ಯವಿದ್ದಿರಬಹುದು) ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅರ್ಥ
 ವಿಲ್ಲದ್ದು. ಅದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಸರ್ವನಾಶವೇ ಆಗಲಿದೆ. ಭರತಖಂಡವು
 ಜಾತ್ಯಾತೀತವಾಗಬೇಕು. ಪರದಾಸ್ಯದಿಂದ ನಮ್ಮ ಜನಾಂಗವನ್ನು
 ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸಿದ ಮೇಧಾವಿಗಳಾದ ನುರಿತ ನಮ್ಮ ಪ್ರಜಾಮುಖಂಡರು
 ತಪ್ಪುದಾರಿಗೆ ಹಚ್ಚುವರೇ? ಅದೆಂದಿಗೂ ಒಪ್ಪದ ಮಾತು. ಪ್ರಯೋಜನ
 ವನ್ನಪೇಕ್ಷಿಸದೆ ಮಂದಮತಿಯೂ ಕರ್ಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೃತ್ತನಾಗುವುದಿಲ್ಲ.
 ಹೀಗಿರಲು, ಫಲವನ್ನೇ ಉದ್ದೇಶಿಸದೆ ಕರ್ಮಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದು
 ಸ್ವವ್ಯಾಹತವಾಕ್ಯವೆನಿಸಲಾರದೇ! ನೀನೂ ಬದುಕು, ಪರರನ್ನು
 ಉಜ್ಜೀವಿಸು, ಕೇವಲ ಸ್ವಾರ್ಥಪರನಾಗಬೇಡ, ಜನಸೇವೆಯೇ ಜನಾರ್ದನ
 ಸೇವೆಯಲ್ಲವೇ? ದೇಶದ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸಲು ಸಕಲರೂ
 ದುಡಿಯಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಎಲ್ಲರ ಸುಖವೂ ಸಾಧಿಸುತ್ತದೆ. ಯೋಗ್ಯತೆ
 ಯಿದ್ದರೆ, ಶಕ್ತಿಯಿದ್ದರೆ, ಇದಕ್ಕೂ ವಿಶಾಲವಾದ ಧೈಯಸಾಧನೆಗಾಗಿ
 ದುಡಿಯಬಹುದು. ವಿಶ್ವಶಾಂತಿಗಾಗಿ, ಮಾನವನ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ, ಯತ್ತಿಸ
 ಬಹುದು. ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಪತ್ತುಗಳೇ ಸುಖಸಾಧನೆಗಳು,
 ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕಸುಖವೆಂಬುದು ಅರ್ಥವಿಲ್ಲದ ಮಾತು. ಲೋಕಾಂತರ
 (ಕರ್ಮಗಳಿಂದ ಸಾಧಿಸಬಹುದಾದ ಲೋಕ) ಗಳುಂಟೇ, ಜನ್ಮಾಂತರ
 ಗಳಿವೆಯೇ, ಈಶ್ವರನೆಂಬೊಬ್ಬನಿದ್ದಾನೆಯೇ, ಇದ್ದರೆ ಅವನು ಮಾಡುವು
 ದೇನು, ಅವನನ್ನು ಹೇಗೆ ತಿಳಿಯಬಹುದು ಇತ್ಯಾದಿಯಾದ ತೊಡಕಿನ
 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಈಗ ಅವಸರವಿಲ್ಲ. ಇವೆಲ್ಲ ನಿಜವಾದರೂ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ
 ವರ್ತಿಸಿ, ಆ ಧೈಯಗಳಿಗಾಗಿ ದುಡಿಯುವುದರಿಂದ ಯಾವ ಹಾನಿಯೂ
 ಇಲ್ಲ. ಐಹಿಕಸುಖಕ್ಕಾಗಿ ಯತ್ತಿಸುವುದು ಮೊದಲನೇ ಕರ್ತವ್ಯವು.
 ಅದನ್ನು ದುರ್ಲಕ್ಷಿಸಬೇಕೆಂದು ಶಾಸ್ತ್ರಗಳೂ ಹೇಳುವುವಿಲ್ಲವಷ್ಟೆ! ದೇಶದಲ್ಲಿ
 ದ್ರವ್ಯಸಂಪತ್ತು ಅಪಾರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕು, ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಬಡತನ
 ವಿರಕೂಡದು, ಬಡತನವೇ ಆಶಾಂತಿಗೆ ಕಾರಣ, ಅದು ದೇಹದಲ್ಲಿ
 ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನಾಕ್ರಮಿಸಿದ ರೋಗದಂತೆ ಇಡೀ ದೇಹಕ್ಕೆ ದುಃಖ
 ದಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ, ಧರ್ಮದ ಸೋಗನ್ನು ಬಿಟ್ಟು
 ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾದುದೇ ಪರಮಧರ್ಮವು. ಬೇರಾವುದೂ

ಧರ್ಮವಲ್ಲ. ಜಾತಿ, ಧರ್ಮ, ದೇವರು ಎಂತ ಕುಳಿತರೆ, ಸರ್ವನಾಶವೇ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಕೂಗಿನ ಮಧ್ಯೆ ಪ್ರಾಚೀನರ ಮಾತುಗಳು ಕೇಳಿಬರಲು ಶಕ್ಯವಾಗಬಹುದೇ? ಅವರ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವಿಚಾರ ಮಾಡಲಿಕ್ಕಾದರೂ ಅವಕಾಶವಿದೆಯೇ? ಧರ್ಮಶ್ರದ್ಧೆಯುಳ್ಳವರ ಅಂತರಂಗದ ಕಿರುನುಡಿಗಳು ತಲೆ ಎತ್ತಲು ಸಹ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸಾಧ್ಯವಾದರೂ ಏನನ್ನು ಸಾಧಿಸಬಲ್ಲವು? ಪ್ರಾಚೀನ ಸದುಪದೇಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಜಿಜ್ಞಾಸೆಯನ್ನೂ ನಡೆಸುವಹಾಗಿಲ್ಲ. ಪಂಡಿತಗಮ್ಯವಾದ ಸಂಸ್ಕೃತಭಾಷಾಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿವೆ. ತರ್ಕ, ವ್ಯಾಕರಣಾದಿಗಳ ಸಹಾಯವಿಲ್ಲದೆ ಅಭ್ಯಸಿಸಲೂ ಆಗದು. ಈ ವಿದ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಸೌಕರ್ಯಗಳಿಲ್ಲ. ಕಷ್ಟದಿಂದ ಸಾಧಿಸಿ, ವೇದಾಂತಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ, ಜ್ಞಾನಲಾಭವನ್ನು ಹೊಂದಬಹುದೆಂದರೆ, ಅದರಿಂದ ಉಪಜೀವನವು ಸಾಗದು. ಈ ಮುಂತಾದ ನಿರಾಶಾಜನಕವಾದ ವಾದಭರದಿಂದ ಮೋಹಪಟ್ಟು, ತಟಸ್ಥರಾಗಿರುವರು.

ಈ ಮೋಹಕವಾದಗಳ ಪರಿಹಾರ ಮತ್ತು ಸಜ್ಜನರ ಕರ್ತವ್ಯ.

ಮಾನಸಿಕ, ವಾಚನಿಕ ಮತ್ತು ದೈಹಿಕವಾದ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಕರ್ಮವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತೇವೆ. ಕ್ಷಣಮಾತ್ರವೂ ಬಿಡುವಿಲ್ಲ. ಇದು ಎಲ್ಲರ ಅನುಭವ. ಆದರೆ ಯಾವ ಕರ್ಮವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು, ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸುವುದು ಕಷ್ಟ. ಅಜ್ಜರಿಗೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ; ಪಂಡಿತರಿಗೂ ಕಷ್ಟ. ಹಿತಸಾಧಕವಾದ ಕರ್ಮವೆಂದು ತತ್ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಯಿಸಿಕೊಂಡೇ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನೂ ಪ್ರವೃತ್ತನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಆದರೂ, ಮುಂದೆ, ಹಾಗೆ ಮಾಡದೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಹಿತವಾಗುತ್ತಿತ್ತೆಂದು, ಅನೇಕ ವೇಳೆ ನೊಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗಿರುತ್ತಾ, ಪರಹಿತವನ್ನು ಅರಿಯುವುದಂತೂ ದುಸ್ಸಾಧ್ಯವೇ ಸರಿ. ಆಚರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಎಲ್ಲ ಕರ್ಮಗಳಿಗೂ ತತ್ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಫಲವು ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲವಷ್ಟೆ. ಈ ದಿನ ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತಿಂಗಳಾದ ನಂತರ ಸಂಬಳ ಬರುತ್ತದೆ. ಈಗ ಅಡಿದ ಮಾತಿನ ಪರಿಣಾಮವು ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ನಿದರ್ಶನಗಳಿವೆ. ಮಾನಸಿಕ

ವ್ಯಾಪಾರಗಳಂತೂ ದೀರ್ಘಕಾಲದ ಮೇಲೆ ಫಲಿಸುತ್ತವೆ. ನಿತ್ಯನಾದ ಜೀವನು ದೇಹದಿಂದ ದೇಹಾಂತರಗಳನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾ ಸಾಧನ ಪರಿಪಕ್ವತೆಗಾಗಿ ಯತ್ನಿಸುತ್ತಾ ಸಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಅವನ ಅನೇಕಾನೇಕ ಕರ್ಮಗಳು ಜನ್ಮಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ಫಲ ಕೊಡುತ್ತವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಯುಕ್ತಿ-ವಿರುದ್ಧವಾಗಲಾರದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಬ್ಬಿಜ್ಞನಾದ ಈ ಜೀವನು ಯಾವ ಕರ್ಮದಿಂದ ಯಾವ ಫಲವೆಂಬುದನ್ನೂ, ಅದು ತನಗೆ ಹಿತವೋ ಅಹಿತವೋ ಎಂಬುದನ್ನೂ ತಿಳಿಯಲಾರನು. ಆಚರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕರ್ಮದಿಂದ ಅಪೂರ್ವವೆಂಬ ಸಂಸ್ಕಾರವಿಶೇಷವು ಹುಟ್ಟಿ, ಫಲಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಹಿತಸಾಧಕವಾದರೆ ಧರ್ಮವೆಂದೂ, ಅಹಿತಸಾಧಕವಾದರೆ ಅಧರ್ಮವೆಂದೂ ಕರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಪರ್ಮಾಯದಿಂದ ಧರ್ಮಾಧರ್ಮಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುವ ಕರ್ಮಗಳನ್ನೂ ಧರ್ಮಾಧರ್ಮಗಳೆಂದು ವ್ಯವಹರಿಸುವುದುಂಟು. ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ್ದರಿಂದ ಇವುಗಳ ನಿಜಸ್ವರೂಪವನ್ನರಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಮೇಲಾಗಿ ಧರ್ಮಾಧರ್ಮಗಳೇ ಫಲ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಫಲಸ್ವಾಮಿಯಾದ ಈಶ್ವರನ ಇಚ್ಛಾನುಸಾರವಾಗಿಯೇ ಕರ್ಮಗಳು ಫಲಿಸುತ್ತವೆ. ಸ್ವತಂತ್ರನೂ, ಸರ್ವಜ್ಞನೂ, ಸರ್ವಸಮನೂ ಆದ ಪರಮಾತ್ಮನ ಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ಅರಿಯುವಾರು? ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಧರ್ಮಾಧರ್ಮಗಳ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಾನವನು ಮಾಡಲಾರನು. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಪರಮಾತ್ಮನು ತಾನೇ ಅವತರಿಸಿ ಧರ್ಮಾಧರ್ಮಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ತನ್ನ ಆಜ್ಞಾರೂಪವಾದ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳದ್ವಾರಾ ನಿರೂಪಿಸುತ್ತಾನೆ. ಹಾಗೂ ತನ್ನ ಉತ್ತಮ ಭಕ್ತರಾದ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಅವತರಿಸಲು ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿ ಅವರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಕಾಲಾನುಸಾರವಾಗಿ ವಿಶದಪಡಿಸಿ ಅಜ್ಞರನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿಸುತ್ತಾನೆ. ಈ ವಿಮರ್ಶೆಯಿಂದ ವಿಧಿಸಿಷೇಧಾತ್ಮಕವಾದ ಶಾಸ್ತ್ರನಿಯಮಗಳ ಪಾಲನೆಯು ಅತ್ಯವಶ್ಯಕವೆಂದೂ, ಈಶ್ವರನೇ ಫಲದಾತನಾದ್ದರಿಂದ, ಫಲಾಪೇಕ್ಷೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಆತನ ಆರಾಧನೆಯೆಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದಲೇ ಕರ್ಮದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಬೇಕೆಂದೂ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ. ಸ್ವತಂತ್ರನಾದ ಪರಮಾತ್ಮನೇ ಸರ್ವನಿಯಾಮಕನೂ ಆದ್ದರಿಂದ, ಆತನ ಪ್ರಸಾದವೇ ಸಕಲರ ಶ್ರೇಯಸ್ಸಿಗೆ ಕಾರಣವಾದ್ದರಿಂದ ಸಕಲ ಆತನ

ಮಹಿಮೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿದು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಆತನನ್ನೇ ಶರಣುಹೊಂದಬೇಕೆಂದೂ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಆತನ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರದಿಂದ ಅನ್ಯವಾದ ಬೇರಾವ ಸಾಧನದಿಂದಲೂ, ಆತನ ಸಂಬಂಧವಾದ ಜ್ಞಾನನಿಶ್ಚಯವು ದೊರೆಯಲಾರದಷ್ಟೆ. ಒಂದು ವಸ್ತುವಿನ ಜ್ಞಾನವು ಅನೇಕ ವಿಧ ಸಾಧನಗಳಿಂದ ಆಗಬಹುದು. ಅವನ್ನು ಕೇಳಿ ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಆಲೋಚಿಸಿ ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಆದರೆ ವಸ್ತುಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಸಾಧನವಿರಬಹುದೇ? ಆದ್ದರಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವೇ ನಿಜವಾದ ವಿಜ್ಞಾನವು. ಅನ್ಯವಿಷಯದಲ್ಲಿ 'ವಿಜ್ಞಾನ' ಶಬ್ದವು ಔಪಚಾರಿಕಪ್ರಯೋಗವೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಪರಮಾತ್ಮನು ಸರ್ವತ್ರ ವ್ಯಾಪ್ತನಾಗಿದ್ದಾನೆ, ಸರ್ವರೇಯೂ ಇದ್ದಾನೆ. ಧ್ಯಾನದಿಂದ ತನ್ನೊಳಗೆ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಧ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸಿನ ಏಕಾಗ್ರತೆಯು ಅವಶ್ಯಕ. ಮನಸ್ಸು ಬಹು ಚಂಚಲವಾದುದು. ಅದನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡಲ್ಲದೆ ಧ್ಯಾನವು ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ. ಚಂಚಲವಾದ ಮನಸ್ಸನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸಿ ಅನ್ಯವಿಷಯಗಳ ಕಡೆಗೆ ಧಾವಿಸದಂತೆ ಮಾಡಲು, 'ಧ್ಯೇಯೋ ನಾರಾಯಣಸ್ಸದಾ' ಎಂಬ ನಿಶ್ಚಯಜ್ಞಾನವೂ, ವಿಷಯಭೋಗದಿಂದ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವ ಸುಖವು ನಶ್ವರವೂ ಕ್ಷಣಿಕವೂ ಆದ್ದರಿಂದ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಯತ್ನಿಸುವುದು ಮೂರ್ಖತನವೆಂಬ ನಿಶ್ಚಯವೂ, ಎಂದರೆ ವೈರಾಗ್ಯವೂ, ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಅಭ್ಯಾಸದಿಂದ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಏಕತ್ರ ನಿಲ್ಲಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನೂ ದೊರಕಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ವಿಹಿತ ಕರ್ಮಾನುಷ್ಠಾನವು 'ಮನೋಜಯವನ್ನು ದೊರಕಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಶಿಸ್ತಿನ ಸಾಧನೆಯಂತಿದೆ, ಸಮರ್ಥನಾದ ಸೈನಿಕನಿಗೆ ಕವಾಯಿತು (Drill) ಅವಶ್ಯವಿರುವಂತೆ. ಅನ್ಯಮಾರ್ಗದಿಂದ ಅಥವಾ ಕೇವಲ ಇಚ್ಛಾಮಾತ್ರದಿಂದ ಮನೋಜಯವು ದೊರೆಯುವದೆಂದು ತಿಳಿಯುವುದು ಕೇವಲ ಭ್ರಮೆಯೇ ಸರಿ. ಸ್ವವಿಹಿತ ಕರ್ಮಾನುಷ್ಠಾನವಂತಾಗೂ ಬಹು ಜನ್ಮಗಳ ಸಾಧನೆಯಿಂದ ಲಭ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮನಸ್ಸು ಶುದ್ಧವಾಗಿದ್ದರೆ ಸರಿ, ಕರ್ಮಾಚರಣವೇಕೆಂಬ ಸಂಶಯಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ದುರ್ವಿಷಯಗಳ ಕಡೆಗೆ ಧಾವಿಸದ ಮನಸ್ಸೇ ಶುದ್ಧ ಮನಸ್ಸು. ಶುದ್ಧವಾಗುತ್ತ ಹೋದಂತೆ, ವಶವರ್ತಿಯಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮಚಿ ತನೆ

ಯಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಮನೋಜಯವೆಂಬುದು ಮುಕ್ತಿಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಬಹು ಎತ್ತರವಾದ ಮೆಟ್ಟಿಲು. ಅದನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದನಂತರ ಮುಂದಿನ ಮಾರ್ಗವು ಬಹುಮೆಟ್ಟಿಗೆ ಸುಗಮವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಯನ್ನು ಹೊಂದಿದವರು ಅತಿ ವಿರಳ. ಆದರೆ, ಮನಸ್ಸು ಶುದ್ಧವಾಗಿದ್ದರೆ ಸರಿ, ಯಾವ ಕರ್ಮವನ್ನು ಮಾಡಿದರೇನೆಂದು ಭ್ರಮಿಸುವವರೇ ಬಹಳ. ಅವರು ಮೂಢರೇ ಸರಿ. ಬ್ರಹ್ಮಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿದನಂತರವೂ, ಪ್ರಾರಬ್ಧಕರ್ಮದಿಂದ ಮನಸ್ಸು ಕಲುಷಿತವಾಗುವ ಸಂಭವವಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮರೆಯಲಾಗದು. ಪ್ರಾಕೃತ ಮನಸ್ಸು ಕಳಚಿಬಿದ್ದು, ಜೀವನು ಮುಕ್ತನಾಗುವವರೆಗೆ, ಸ್ವಧರ್ಮಾಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ನಿರತನಾಗಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಮುಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸುಖವಿಶೇಷವೂ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ, ಲೋಕದ ಉಪಕಾರವೂ ಸಾಧಿಸುತ್ತದೆ. ಅಜ್ಞರು, ಮನಬಂದಂತೆ ನಡೆಯದೇ ಧರ್ಮಮಾರ್ಗಾನುವರ್ತಿಗಳಾಗಲು, ಜ್ಞಾನಿಯ ನಡಾವಳಿಯು ನಿರರ್ಶನ ವಾಗಿರಬೇಡವೇ?

ಐಹಿಕಸಂಪತ್ತನ್ನು ಗಳಿಸಬಾರದೆಂದಾಗಲಿ, ಐಹಿಕ ಸುಖಭೋಗ ಗಳನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ, ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಸೇರಿ ತಪಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡುವುದು ಅವಶ್ಯ ವೆಂದಾಗಲಿ, ಪರರ ಸುಖ-ಶಾಂತಿಗಳಿಗಾಗಿ ದುಡಿಯಬಾರದೆಂದಾಗಲಿ ಪ್ರಾಚೀನರು ಮತ್ತು ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ಹೇಳಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಎಲ್ಲವು ಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಯತ್ನಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮಿತಿಯನ್ನೂ, ನಿಯಮಾಧೀನವನ್ನೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ವಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಅವಿರುದ್ಧವಾದ ಯತ್ನಗಳಿಂದ ಯಥಾ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿ ಇವುಗಳ ಪ್ರಾಪ್ತಿಗಾಗಿ ದುಡಿಯಬಹುದು. ಆದರೆ ಆತ್ಮೋದ್ಧಾರವೇ ಮುಖ್ಯ ಗುರಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ತನ್ಮೂಲಕ, ಸ್ವತಃ ಏನ, ಯಥಾಯೋಗ್ಯವಾದ ಲೋಕೋದ್ಧಾರವೂ ಸಾಧಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಆತ್ಮೋದ್ಧಾರಕ್ಕೆ ವಿಘಾತವುಂಟಾಗದಂತೆ, ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಐಹಿಕವನ್ನು ಯಥೋಚಿತವಾಗಿ ಸಾಧಿಸಿ, ಭಗವದ್ವತ್ಸವೆಂದು ಭೋಗಿಸಿ ತೃಪ್ತನಾಗ ಬೇಕು. ಹಾಗಲ್ಲವೇ ಸ್ವಧರ್ಮ ಪರಧರ್ಮಗಳೆಂಬ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನೇ ದುರ್ಲಕ್ಷಿಸಿ, ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಸ್ವಬುದ್ಧಿಯನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿ ಕೇವಲ ಐಹಿಕ ಧೈಯಗಳಿಗಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸುವುದು ವ್ಯರ್ಥವೆಂದು ಹೇಳಿರುವರು. ಹೀಗಿರಲು

ದೇವರಿಂದಾನೆಂದೆಯೇ ಲೋಕಾಂತರಗಳುಂಟೇ ಧರ್ಮಾಧರ್ಮಗಳಿಂದ ರೇನು? ಇವೇಮೊದಲಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಅವಸರವಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಯುವುದು ಮೌಢ್ಯದ ಪರಮಾವಧಿಯು. ನಾಸ್ತಿಕತತ್ವಗಳ ತಳಹದಿಯುಳ್ಳ ಇಂತಹ ವಾದಗಳು ವಿವೇಕಿಗಳಿಂದ ಸರ್ವಥಾ ಗ್ರಾಹ್ಯವಾದವುಗಳಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯಗಳ ಯಾಥಾರ್ಥ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಯಲು, ಅತಿಕಷ್ಟದಿಂದಾದರೂ, ನಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲವನ್ನಾದರೂ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ವಿನಿಯೋಗಿಸಿ, ಯತ್ತಿಸಬೇಕಾದುದು ಸಕಲರ ಆದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಸಂಸ್ಕಾರಬಲದಿಂದ ಪೂರ್ವೀಕರ ಪುಣ್ಯವಿಶೇಷದಿಂದ, ಭಗವಂತನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ, ಅದ್ವ್ಯಾಸಿ ಭಾರತೇಯರ ಅಂತಃಕರಣದಲ್ಲಿ ಮಿಣುಗುತ್ತಿರುವ ಧರ್ಮಶ್ರದ್ಧಾರೂವಾದ ಪ್ರಕಾಶಕಿರಣವನ್ನು ನಷ್ಟಗೊಳಿಸದೇ, ಧರ್ಮಾಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿ, ಅದನ್ನು ಉಜ್ವಲಗೊಳಿಸುವ ದೃಢ ನಿಶ್ಚಯದಿಂದ ಜಾಗೃತರಾಗಬೇಕು.

ಈ ವಿಧವಾದ ಜನಜಾಗೃತಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವನ್ನು ಪಡೆದ ಜ್ಞಾನಿಗಳಾದ ನಾರದಾದಿ ಅಂಶಭೂತರಾದ ಹರಿದಾಸರ, ಪದ, ಪದ್ಯ ಸುಳಾದಿ ಮೊದಲಾದ ಉತ್ತಮಗ್ರಂಥಗಳು ಬಹು ಸಮರ್ಥವಾಗಿವೆ. ಇವು ಸಕಲಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥಗಳನ್ನು, ತಿಳಿಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ಪಾಮರರಿಗೂ ಮನಮುಟ್ಟುವಂತೆ ಉಪದೇಶಿಸುತ್ತವೆ. ಸಾಂಸಾರಿಕ ದುಃಖದಿಂದ ಪರಿತಪಿಸುವ ಜೀವರಿಗೆ, ಸಮಯೋಚಿತವಾದ ಪದ ಪದ್ಯಗಳ ಅರ್ಥಪೂರ್ವಕಪಠನವೂ, ಗಾಯನವೂ, ಶ್ರವಣವೂ, ತತಾಲದಲ್ಲಿ ಮನಃಶಾಂತಿಯನ್ನೊದಗಿಸಿ, ಆಲೌಕಿಕವಾದ ಆನಂದವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತವೆ. ದಾಸರನುಡಿಗಳು ಪಂಡಿತರಿಗೂ ಮೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣಗಳೆನಿಸಿವೆ; ಸತ್ಯದ ಸವಿಯನ್ನುಂಡು ಅಡಿದ ಸತ್ಯನುಡಿಗಳು ಸತ್ಯವನ್ನರಸುವ ಜೀವನಿಗೆ ಹಿತವಾಗದಿರುವವೇ! ಇವು ವೇದೋಪನಿಷದಾದಿ ಸಚ್ಚಾಸ್ತ್ರಗಳಂತೆ ಬಹ್ವರ್ಥಗರ್ಭಿತವೂ ಆಗಿವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿಶ್ರೀ ಮಂತ್ರಾಲಯ ಶ್ರೀಗಳವರು ರಚಿಸಿರುವ ಪದದ ಒಂದು ಪಲ್ಲವಿಯನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸಿನೋಡೋಣ:

ಇಂದು ಎನಗೆ ಶ್ರೀಗೋವಿಂದ ನಿನ್ನ ಪಾದಾರ-

ವಿಂದನ ತೋರೋ ಮುಕುಂದ ಹರೇ

||ಪ||

ಸುಂದರವದನನೆ ನಂದಗೋಪನ ಕಂದ

ಮಂದರೋದ್ಧಾರ ಆನಂದ ಇಂದಿರಾರಮಣ

|| ಅ. ಪ ||

ದರ್ಶನ ಭಾಗ್ಯವನ್ನು ಕರುಣಿಸೆಂಬ ಭಕ್ತನ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುವ ಈ ಪಲ್ಲವಿಯಲ್ಲಿನ ಪದಗಳ ಸಾರ್ಥಕ್ಯವನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ, ಗೂಢವಾದ ಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥಗಳ ಮನವರಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಒಂದೊಂದು ಪದದ ಭಾವವನ್ನು ಬೆದಕಿ ನೋಡೋಣ:—

ಇಂದು—ಭಕ್ತನು ಈಗಲೇ ಪಾದಸಂದರ್ಶನವನ್ನು ಕರುಣಿಸೆನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಹಿಂದೆ ನೋಡಿ, ಈಗ ಮರೆಯಾದುದನ್ನು ನೋಡುವ ಭರವೋ ಅಥವಾ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞಾನನಿಶ್ಚಯವನ್ನು ಹೊಂದಿ, ಧ್ಯಾನದಿಂದ ಬಳಲಿ, 'ಸುಖಮಾತ್ಮಂತಿಕಂ ಯತ್ತತ್ ಬುದ್ಧಿಗ್ರಾಹ್ಯಮತೀಂದ್ರಿಯಂ' ಎಂಬಂತೆ ಶಾಸ್ತ್ರಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಅಲೌಕಿಕಾನಂದವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವ ಉತ್ಕಟವಾದ ಉತ್ಸಾಹವೋ!

ಹೇ ಗೋವಿಂದ—ಸಕಲ ವೇದಾದಿ ಸಚ್ಚಾಸ್ತ್ರಗಳಿಂದ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರತಿಪಾದ್ಯ ನೆಂಬ ನಿಶ್ಚಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಧ್ಯಾನಶೀಲನಾದ ಯೋಗಿಯೇ ನಿನ್ನ ದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರಿಯೆಂಬ ಸೂಚನೆಯಲ್ಲವೇ?

ಪಾದಾರವಿಂದವ— 'ಎಕೈಕಶೋಕಸಂಗಾಢಿ ಧಿಯಾನುಭಾವಯೇತ್ ಪಾದಾದಿ ಯಾವದ್ಧೃತಿತಂ ಗದಾಭೃತಃ' ಎಂಬಲ್ಲಿ, ಪಾದವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿ ಮೇಲೆಮೇಲಿನ ಭಗವದಂಗಳನ್ನು ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಧ್ಯಾನದಿಂದ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಶ್ರೀ ಶುಕರು ಭಾಗವತದಲ್ಲಿ ಉಪದೇಶಿಸಿದ್ದಾರೆ. 'ಹೃತ್ತಮಶ್ಯಮನೇಕಾರ್ಭಂ ಶ್ರೀಪತೇಃ ಪಾದಪಂಕಜಂ' ಎಂದು ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರು ಶ್ರೀಹರಿಯ ದಿವ್ಯ ರೂಪವನ್ನು ವರ್ಣಿಸುತ್ತಾ, ಪಾದದಿಂದ ಆರಂಭಿಸಿ ಅದರ ಮಹಿಮೆಯನ್ನೇ ಹೊಗಳಿದ್ದಾರೆ. 'ಆಪಾದಮೌಳಿಪರ್ಯಂತಂ' ಎಂಬುದು ಉಪಾಸನಾಕ್ರಮವು. ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರದಲ್ಲಿಯೂ ಪಾದಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವೇ ಮೊದಲಾಗುವುದೆಂಬ ಪ್ರಮೇಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವಂತಿದೆ.

ಶೋರೋ— ನೀನು ತೋರಗೊಟ್ಟರೆ ಉಂಟು, ಇಲ್ಲವಾದರಿಲ್ಲ.

ಸ್ವಾನುಗ್ರಹಮಂತರೇಣ ಅನುಪಲಭ್ಯ'ನೆಂಬ ಶಾಸ್ತ್ರನಿರ್ಣಯವನ್ನು
ಎಷ್ಟು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ!

ಮುಕುಂದ—ಮುಕ್ತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ನನ್ನ ಪರಮಸ್ವಾಮಿಯಾದ ನಿನ್ನನ್ನ
ಲ್ಲದೇ ಬೇರೆ ಯಾರನ್ನು ನೋಡಲಿಚ್ಛಿಸಲಿ?

ಹರೇ—‘ದುರಿತಗಳ ನಾಶವಾಗದೆ ಮುಕ್ತಿ ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದೀತು’ ಎನ್ನಬೇಡ
ಪ್ರಭೋ! ನಿನ್ನ ದರ್ಶನಮಾತ್ರದಿಂದ ಸಕಲ ಪಾಪಗಳೂ ನಷ್ಟ
ವಾಗುತ್ತವೆ.

ಸುಂದರವದನನೆ—ಸೌಂದರ್ಯಗುಣವೇ ಮೌಕ್ತಿಕಾನಂದದಲ್ಲಿ ಹೇತು
ವಲ್ಲವೆ? ‘ಸೌಂದರ್ಯಸಾರ್ವಕರಸಂ ರಮಾಪತೇಃ ರೂಪಂ ಸದಾ
ನಂದಯತೀಹ ಮೋಕ್ಷಿಣಃ’ ಮುಕ್ತಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತಜೀವರ
ಆನಂದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಾನ್ಮನ್ಮಥಮನ್ಮಥನಾದ ನಿನ್ನ ಅಖಂಡ ಸೌಂದರ್ಯ
ರಾಶಿಯೇ ಮುಖ್ಯ ಹೇತುವಾಗಿದೆ.

ನಂದಗೋಪನ ಕಂದ—ನಂದಗೋಪನ ಮಗ—ಕೃಷ್ಣನೆಂಬ ಅರ್ಥವು
ಮೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೊಂದದು, ಹೊಂದಿಸಬಹುದು — ಕಷ್ಟದಿಂದ.
ನಿತ್ಯಾನಂದರೂಪವಾದ ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸಾಧನವಾದ ಸಚ್ಚಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು
ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದವರಿಗೆಲ್ಲಾ ನೀನು ಕಂದನಂತೆ ಎಶನಾಗುವೆ,
ಎಂಬ ಭಾವವು ಮಧುರವಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

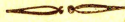
ಮಂದರೋದ್ಧಾರ—ಕಂದನೆಂಬುದರಿಂದ, ಶಿಶುನಂತೆ ಅಸಮರ್ಥನಲ್ಲ,
ನೀನು ಅದ್ಭುತ ಶಕ್ತಿಯುತನು—ಪರ್ವತಗಳನ್ನಾದರೂ ಲೀಲೆಯಿಂದ
ಧರಿಸಬಲ್ಲೆ.

ಆನಂದ—ನೀನು ಪೂರ್ಣಾನಂದಸ್ವರೂಪನಾದ್ದರಿಂದ ನಿನ್ನ ಭಕ್ತರನ್ನೂ
ನಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಆನಂದದಲ್ಲಿಡಲು ಶಕ್ತನಾಗಿರುವೆ.

ಇಂದಿರಾರಮಣ—ಭೋಗ್ಯವಸ್ತುಗಳ ಅಭಾವದಿಂದಲೂ ಮುಕ್ತರ
ಆನಂದಕ್ಕೆ ನ್ಯೂನತೆಯಿಲ್ಲ. ನೀನು ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿ. ಅಖಂಡೈಶ್ವರ್ಯ
ಯುಕ್ತನಾದ್ದರಿಂದ, ಮುಕ್ತರು ಸಂಕಲ್ಪಮಾತ್ರದಿಂದ ಅಪೇಕ್ಷಿತ
ಪರ್ವಸ್ತವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಕ್ರಮದಿಂದ ದಾಸಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿನ ಭಾವಗಳನ್ನು ಹಿಂಜಿ ಹೀರಿದರೆ
 ಡೊರೆಯುವ ಆನಂದಕ್ಕೆ ಎಣೆಯಿಲ್ಲ. ದಾಸಸಾಹಿತ್ಯವು ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ
 ಅರ್ಹವಾದುದು. ಸಕಲ ಸಜ್ಜನರಿಂದ ಶ್ರವಣ ಮನನಾದಿ ದ್ವಾರಾ
 ಉಪಸೇವಿಸಲ್ಪಡಲು ಯೋಗ್ಯವಾದುದು. ಇದರ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ವ
 ಪ್ರಯತ್ನಗಳೂ ನಡೆಯಬೇಕು. ಎಲ್ಲರೂ ಅದರ ರಸಾಸ್ವಾದದಿಂದ
 ಆನಂದಿಸುವಂತಾಗಬೇಕು. ಸದ್ಯದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕಿಂತ
 ಉತ್ತಮವಾದ ಲೋಕಸೇವೆ ಇಲ್ಲವೆಂದರೆ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಾಗಲಾರದು.
 'ಶ್ರೀಹರಿದಾಸಭಾರತೀ' ಪತ್ರಿಕೆಯು ಈ ಸೇವೆಯನ್ನು ಚಿರಕಾಲ ಸಲ್ಲಿಸಲಿ
 ಎಂದು ಐತಿಹಾಸಿಕರೇ. ಈ ಆಶೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಡಲು ದೇವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿ
 ಸುತ್ತೇನೆ.

ಓಂ ತತ್ಸತ್

ಉಗಾಭೋಗ

ಕೋಟಿಕೋಟಿಗೆ ನಿನ್ನ ನಾಮ ಒಂದೇ ಸಾಕು
 ದಾಟಿಸುವುದು ಭವಸಾಗರವ
 ಬೂಟಕತನದಲಿ ಹರಿದಾಸನಾದರೆ
 ತೋಟವಿಲ್ಲದೆ ಮೋಟೆ ಎತ್ತಿದಂತೆ
 ನೀಟಾಗದು ಕಣೋ ಎಂದಿಗೂ ಯಮಭಟರ
 ಕಾಟ ತಪ್ಪದು ತಾ ಕಾಶಿಯೊಳಿದ್ದರು
 ಹಾಟಕಾಂಬರಧಾರಿ ವಿಜಯವಿಠಲರೇಯ
 ನಾಟಿಸುವುದು ಮನಸು ನಿನ್ನ ಪಾದದಲ್ಲಿ

‘ಶ್ರೀ ವಿಜಯದಾಸರು’

ಹರಿದಾಸರ ಧಾರ್ಮಿಕಸೇವೆ

ಬರೆದವರು :

ಶ್ರೀ ಯಂ. ರಾಮರಾವ್, ಸಂಪಾದಕ, 'ಸುಬೋಧ'

ಸೃಷ್ಟಿಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಮಾನವನೂ ಕೂಡ, ತನ್ನ ಜನ್ಮೋದ್ದೇಶವನ್ನೇ ಮರೆತು, ಪಶುತುಲ್ಯನಾಗಿ ಹೇಯಕಾಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಗ್ನನಾಗಿದ್ದ ದುರಂತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕಂಡ ದಾಸರಾಯರು ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮೊದಲು, ಮನುಷ್ಯನ ಮನಸ್ಸು ಲೌಕಿಕದ ಅಸಾಧುಮಾರ್ಗದಿಂದ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಧರ್ಮ ಮಾರ್ಗವಲಂಬಿಯಾಗಬೇಕಾದುದು ಅತ್ಯವಶ್ಯ ಎಂದು ಕಂಡುಹಿಡಿದರು. ಆದರೆ ಅದಾದರೂ ಏನು ಸುಲಭವಾದ ಕಾರ್ಯವೆ? ಕಾಮಕ್ರೋಧಾದಿ ಷಡ್ವೈರಿಗಳ ಹಿಡಿತಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕು, ಮನಬಂದಂತೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಮಾನವ ಪ್ರಾಣಿಯನ್ನು ಧರ್ಮಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿಸುವುದೇನು ಒಂದೆರಡು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಆದೀತೆ? ಇದನ್ನು ಪರಿಭಾವಿಸಿದ ಆ ಮಹಾನುಭಾವರು, ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮೊದಲು, ಮಾನವಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯವಿದೆಯೆಂಬ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಅವನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತಂದುಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕು — 'ಧರ್ಮಸ್ಯ ಪ್ರಭುರಚ್ಯುತಃ' ಆದುದರಿಂದ, ಆ ಮಹಾಪ್ರಭುವು, ಆ ಪ್ರಾಣಿಗೆ ಧರ್ಮಬುದ್ಧಿಯುಂಟಾಗುವಂತೆ ಪ್ರೇರಣೆ ಮಾಡಿಯೇ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿ, ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಮಾನವಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಹರಿನಾಮ-ಬೀಜ ಬಿತ್ತಿ ಹರಿಸಾನ್ನಿಧ್ಯವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಟ್ಟು, ತರುವಾಯ ಧರ್ಮ-ಮಾರ್ಗಾನುಸರಣೆಯನ್ನು ಕುರಿತು, ತಮ್ಮ ಒಂದು ದೇವರನಾಮದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆಂದು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಧರ್ಮವೇ ಜಯವೆಂಬ ದಿವ್ಯ ಮಂತ್ರ

||ಪ||

ಮರ್ಮವನರಿತು ಮಾಡಲಿಬೇಕು ತಂತ್ರ||

||ಅ.ಪ||

ವಿಷವಿಕ್ಕಿದವಗೆ ಪದ್ರಸವನುಣಿಸಲಿ ಬೇಕು

ದ್ವೇಷ ಮಾಡಿದವನ ಪೋಷಿಸಲಿ ಬೇಕು||

ವೃಷಿಮಾಡಿ ಕೆಡಿಸುವನ ಹಾಡಿ ಹರಸಲಿಬೇಕು
ಮೋಸಮಾಡುವನ್ನೆ ಸರು ಮಗನಿಗಿಡಬೇಕು||

ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದವನಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯುಪಕಾರ ಮಾಡುವುದು ಧರ್ಮ
ಎಂದು ಲೋಕ ತಿಳಿದಿರಬಹುದು-ಹಾಗಲ್ಲ. ಉಪಕಾರ ಮಾಡದಿರುವನ
ನಿಗೂ, ಪ್ರತ್ಯುಪಕಾರ ನಿರೀಕ್ಷೆಯೇ ಇಲ್ಲದೆ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು
ಮಾತ್ರವಲ್ಲ-ಅಪಕಾರ ಮಾಡಿದವನಿಗೂ, ಪ್ರಾಣಾಪಹಾರ ಮಾಡಲಿತ್ಪಿಸಿ
ದವನಿಗೂ, ಉಪಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದು ನಮ್ಮ ಭಾರತೀಯ-
ಸನಾತನ ಧರ್ಮಾಚರಣೆಯ ಮಟ್ಟ ಎಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಡುವುದು
ದಾಸರಾಯರ ಮಹೋದ್ದೇಶವೆಂಬುದನ್ನು ಈ ನುಡಿಯಿಂದ ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.
ಈ ವಿಚಾರವನ್ನೇ ಮುಂದುವರಿಸಿ—

ಹಿಂದೆ ನಿಂದಿಪರನ್ನು ವಂದಿಸುತ್ತಲಿರಬೇಕು
ಬಂಧನದೊಳಿಟ್ಟವರ ನೆನೆಯಬೇಕು
ಕೊಂದ ವೈರಿಯ ಮನೆಗೆ ನಡೆದು ಹೋಗಲಿಬೇಕು
ಕುಂದೆಣಿಸುವವರ ಗೆಳೆತನ ಮಾಡಬೇಕು

ಧರ್ಮಾಚರಣೆಯೇ ಪರಸ್ಪರ ಪ್ರೀತಿ ವಿಶ್ವಾಸಗಳು ಬೆಳೆಯಲು ಮೂಲ
ಕಾರಣವಾಗಿರುವುದಲ್ಲದೆ, ಬೇರೆ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು
ಯತ್ನಿಸುವುದು ಗೌಣಪಕ್ಷವೆಂಬುದು ದಾಸರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೆಂದು ತೋರು
ತ್ತದೆ. ಇತರರು ನಿನ್ನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಗಾದರೂ ನಡೆಯಲಿ. ನೀನು
ಅದರ ಗೊಡನೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳದೆ ನೀನು ಮಾತ್ರ ಧರ್ಮಮಾರ್ಗವನ್ನು
ಮಾರದೆ, ಅವರನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸದೆ ದೂಷಿಸದೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಇಂದಲ್ಲ
ನಾಳೆ, ಅವರೇ ನಿನ್ನ ಶುಷ್ಕಭಾವದ ಅಕರ್ಷಣೆಗೊಳಪಟ್ಟು ನಿನ್ನನ್ನು
ಪ್ರೀತಿಸತೊಡಗುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇತರರು ನಿನ್ನನ್ನು ನಿಂದಿಸಿದರೂ,
ಕೊಲ್ಲಲೆಣಿಸಿದರೂ, ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಕುಂದನ್ನೆಣಿಸಿದರೂ ನೀನು ಧೃತಿಗೊಡದೆ
ನಿಶ್ಚಲನಾಗಿರು ಎಂದು ಈ ನುಡಿಯಿಂದ ತಿಳಿಯಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು—

ಕೊಂಡೊಯ್ದು ಬಡಿಯುವರ ಕೊಂಡಾಡುತ್ತಿರಬೇಕು
ಕಂಡು ಸಹಿಸದವರ ಕರೆಯಬೇಕು

ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷ ಶ್ರೀ ಪುರಂದರವಿಠಲನ

ಕೊಂಡಾಡಿ ತಾ ಧನ್ಯನಾಗಬೇಕು

ಲೋಕಕ್ಕೆ ಧರ್ಮಬೋಧಕರಾಗಿ ಬಂದವರೆಲ್ಲರೂ ಈ ಮಾರ್ಗವನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಪುರಾಣೇತಿಹಾಸಗಳಲ್ಲೂ ಧರ್ಮಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲೂ ವಿಖ್ಯಾತರಾಗಿರುವ ಮಹಾನುಭಾವರೆಲ್ಲರೂ ತಮಗೆ ಪರರಿಂದಾದ ಬಾಧೆಗಳನ್ನು ಸಹಿಸಿಕೊಂಡು, ಅಜ್ಞಾನಿಗಳಾದ ಅವರಿಗೆ ಕ್ಷೇಮವಾಗಲೆಂದು ಬಯಸಿ, ತಮ್ಮ ಧರ್ಮಗುಣವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಈ ದಿನ ಅವರು ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಚರಿತ್ರಾಕಾಶದಲ್ಲಿ ನಕ್ಷತ್ರಗಳಂತೆ ಬೆಳಗಲು ಅವಕಾಶವಾಗಿದೆ. ಈ ಧರ್ಮವು ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪಿಯಾದುದರಿಂದ, ಇತರ ಡೇಶಗಳವರೂ ಸಹ ಇದನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿಯೇ ಮಾನ್ಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಾಚರಣೆಗೆ ಭಗವದವಲಂಬನೆಯೇ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯ ಉಪಾಯ. ಈ ಭಾವನೆಯು ಮನುಷ್ಯನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಯಿತೆಂದೊಡನೆಯೇ ಅವನು ಸರ್ವಭೂತಗಳ ಹೃದಯದಲ್ಲೂ ಭಗವಂತನ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯವಿದೆಯೆಂಬಂಶವನ್ನು ಬಹು ಸುಲಭವಾಗಿ ಗ್ರಹಿಸುವನು. ಸರ್ವಭೂತಗಳಲ್ಲೂ ಅಂತರಾತ್ಮನಾಗಿ ನೆಲೆಸಿರುವವನು—ತನ್ನ ಹೃದಯಾಂತರ್ವರ್ತಿಯೂ ಆದ ಭಗವಾನನೆಂಬ ಭಾವನೆಯೂ, ನಿಶ್ಚಲ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೂ ಯಾವನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ದೃಢವಾಗಿರುವುದೋ ಅವನು, ಎಂದೂ ಯಾರಿಗೂ ಯಾವ ಪ್ರಾಣಿಗೂ ಹಿಂಸೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕಾಗಲಿ, ಅಪಕಾರ ಮಾಡಲಿಕ್ಕಾಗಲಿ ಹೇಗೆ ಉದ್ಯೋಗಿಸುವನು? ಹೀಗೆ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಪ್ರಚಾರವು, ಭಗವತ್ಸಾನ್ನಿಧ್ಯವನ್ನು ಸಕಲ ಚರಾಚರಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಮನೋಭಾವದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾದರೆ, ಅದು ಮಾತ್ರವೇ ಸುಖವಾದ, ಸಹಜವಾದ, ಸಮಂಜಸವಾದ ಧರ್ಮಪ್ರಚಾರ ಕಾರ್ಯವಾದೀತು. ಮಹಾನುಭಾವರಾದ ದಾಸರಾಯರು, ಶ್ರೀಹರಿಪ್ರೇರಿತರಾಗಿಯೇ ಎಂಬಂತೆ, ಕೇವಲ ನಿಷ್ಕಾಮಭಾವದಿಂದ ಈ ಬಗೆಯ ಧರ್ಮಪ್ರಚಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಿ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದರು.

ಇಂದು ಲೋಕಕ್ಕೆ ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಈ ಬಗೆಯ ಧರ್ಮಪ್ರಚಾರ. ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಇಂದು ಯಾವ ವಸ್ತುಸಾಮಗ್ರಿಗಳಿಗೂ

ಕೊರತೆಯಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ, ಯಾವ ಭೌತಿಕವಸ್ತು ಸಾಮಗ್ರಿಯೂ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಬಂದು ಮಾನವನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಧರ್ಮಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿಸ ಬೇಕಾದುದಿಲ್ಲ. ಆಗಬೇಕಾದ ಸುಧಾರಣೆಯೇನಿದ್ದರೂ, ಅದು ಒಳಗಿನಿಂದ ಬರಬೇಕು. ಅಂತರಾತ್ಮಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ಮಾತ್ರವೇ, ಮನುಷ್ಯನು ಧರ್ಮಮಾರ್ಗವಲಂಬನ ಮಾಡುವುದು ಸಾಧ್ಯ.

ನಮ್ಮ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ದುರ್ದೈವವಶವಾಗಿ ಸುಮಾರು ಒಂದು-ಒಂದೂ ವರೆ ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ನೆಲೆಸಿ ಅಧಿಕಾರ ಮಾಡಿದ ಪರಕೀಯರ ಸಂಪರ್ಕ ದಿಂದ, ನಮ್ಮವರಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಭ್ರಷ್ಟತೆಯುಂಟಾಗಲು ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಆ ಮತೀಯರು, ನಮ್ಮವರಲ್ಲಿ ಹಲವರನ್ನು ತಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕರಾಗಲು ಆಕರ್ಷಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಅವರ ಮನಸ್ಸು ನಮ್ಮ ಮತ ಮತ್ತು ಧರ್ಮಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಉದಾಸೀನತೆ ಮತ್ತು ದ್ವೇಷ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವಂತೆ, ನಮ್ಮ ದೇವರುಗಳೆಲ್ಲ ಕಲ್ಲು, ನಮ್ಮ ಪುರಾಣ ಇತಿಹಾಸಾದಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಸುಳ್ಳಿನಂತೆ ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಅಪಪ್ರಚಾರಮಾಡಿಡ್ದಾರೆ. ಅದರ ದುಷ್ಟಭಾವ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾವಂತರೆನಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವವರಮೇಲೂ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಆಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು, ಮೊದಲು ಧರ್ಮಾಭಿಮಾನಿಗಳಾದವರು, ದಾಸರಾಯರು ಅವಲಂಬಿಸಿದ ಈ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ಕಾರ್ಯತತ್ಪರರಾಗಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಸರ್ವರ ಹೃದಯದಲ್ಲೂ ಈಶ್ವರಸಾನ್ನಿಧ್ಯವಿದೆ ಎಂಬೊಂದು ಭಾವನೆಯು ಮೊದಲು ಅವನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಖಚಿತವಾಗಿ ನೆಡಲಿ; ಮುಂದೆ ಅವನು ಪಾಪಮಾಡಲು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು ಪರರನ್ನು ದೂಷಿಸಲು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು, ಪರರನ್ನು ವಂಚಿಸಲು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು? ಅಂತಹ ಮನುಷ್ಯನು ಸರ್ವದಾ, ಪರಹಿತಚಿಂತನೆಯಲ್ಲೇ ತೊಡಗಲು ಅವಕಾಶವಾಗುವುದು. ತಾನು ಮಾಡುವ ಸಕಲ ಕಾರ್ಯವೂ ಸರ್ವಭೂತ ಹೃದಯಾಂತರ್ವರ್ತಿಯಾದ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಸೇವೆಯೇ ಎಂಬ ದೃಢಭಾವನೆಯಿಂದ ಅವನು ಸರ್ವದಾ ಲೋಕಹಿತಕ್ಕಾಗಿಯೇ ದುಡಿಯಲು ಸಿದ್ಧನಾಗಿರುವನು. ಇದು ಧರ್ಮಮಾರ್ಗವಲ್ಲವೇ? ಇಂತಹಮಾರ್ಗಾನುಸರಣೆಯು ದಾಸರಾಯರ ಈ ಅಮೌಲ್ಯಬೋಧನೆಯ ಫಲವಾಗಿ ಜಗತ್ತಿಗೆ ವಿಪುಲವಾಗಿ

ಲಭ್ಯವಾದರೆ ಅದು ಮಾತ್ರವೇ, ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಇಂದು ಹಬ್ಬಿರುವ ಅಶಾಂತಿ
ಅಮಂಗಳಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲಗೊಳಿಸಿ, ಅಖಂಡ ಕಲ್ಯಾಣವನ್ನು ಸಾಧಿ-
ಸಲು ಸಹಾಯಕವಾಗುವುದು.

ಮಾರಮಣನ ತೋರೋ !

ಕೃತಿ ಕರ್ತೃಗಳು:

ಅದವಾನಿಯು ನವಾಬ್ ಬಸಾಲತ್‌ಜಂಗನ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ದಿನಾನರಾಗಿದ್ದ
ಶ್ರೀ ತಿಮ್ಮಣ್ಣಯ್ಯನವರು.

[ಇವರು ಶ್ರೀ ವಿಜಯದಾಸರವರ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಶಿಷ್ಯರು. ಇವರು ಹಿಂದಿನ
ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಬೇಲೂರಿನ ಶ್ರೀ ವೈಕುಂಠದಾಸರಾಗಿದ್ದರೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ
ಶ್ರೀವಿಜಯದಾಸರವರಿಂದ “ವೇಣುಗೋಪಾಲವಿಠಲ” ಎಂಬ ಅಂಕಿತ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ.
ಸಂ.]

ರಾಗ—ಕಮಾಜ್ ಆದಿತಾಳ

ಮಾರುತೀ ಮಾರಮಣನ ತೋರೋ | ಮನದಲಿ ಪೊಳೆಯುತ || ಪ ||

ಹನುಮನಾಗಿ † ಹರಿವೇಷವ ಧರಿಸುತ | ಚಿನ್ನುಮಯನಾಜ್ಜ ದಿ ನಿಂದಿ
ಘನಮಹಿಮನೆ ನೀ ಗಗನದಿ ಪೋಗುತ ರಾಣಿಯ ಕ್ಷೇಮವತಂದಿ
ಕನಕಗಿರಿಗಳನು ಕಡೆಯುತ ಕಡಲನು ಘನದಿ ಕಟ್ಟಿದ ಬಲಭೀಮ-
ನೆಂದೆನಿಸಿದಿ ೧

ದ್ವಾಪರದಲಿ ದ್ವಾರಕಿಯನು ಪೋಗುತ ಭೂಪಕೃಷ್ಣನ ಕೃತಂದಿ
ಕೋಪದಿ ಕೌರವಸೇನೆಯನೆಲ್ಲ ತಾಪಗೊಳಿಸುತಲಿ ನಿಂದಿ .

ದ್ರೌಪದಿ ದುಃಖವ ದೂರಮಾಡಿಸಿ ಭಾಪು ಭಾಪು ಬಲಭೀಮ-
ನೆಂದೆನಿಸಿದಿ ೨

ಕಾಣುತ ಮಾಯಗಳ ಮತವನೆ ಖಂಡಿಸಿ ಜಾಣಯತಿಯು ನೀನಾದಿ
ತ್ರಾಣದಿ ಶಿಷ್ಯರ ಒಡಗೂಡುತ ನೀ ಬದರಿಕಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಬಂದಿ

ವಾನರ ಮುನಿ ನೀ ವ್ಯಾಸರಿಗೊಂದಿಸಿ ವೇಣುಗೋಪಾಲವಿಠಲನ
ಸ್ಮರಿಸುವ ೩